

mgr Iwona Rzańska
nauczyciel mianowany
Szkoła Podstawowa nr 3
w Rogoźnie

Scenariusz zajęć zintegrowanych

Dzień aktywności – klasa III

Blok tematyczny: **Dbamy o bezpieczeństwo własne i innych.**

Temat dnia: **Uczymy się rozpoznawać dobry, zły i potajemny dotyk.**

Czas trwania: **225 minut**

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności czytania ze zrozumieniem,
- rozwijanie umiejętności poprawnego wypowiedzania się,
- doskonalenie umiejętności redagowania zdań,
- doskonalenie umiejętności samodzielnego pisanie zdań,
- rozwijanie wyobraźni oraz myślenia przyczynowo-skutkowego,
- doskonalenie umiejętności uważnego słuchania,
- doskonalenie umiejętności posługiwania się słownikiem języka polskiego,
- wdrażanie do odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych,
- kształtowanie umiejętności mówienia NIE (odmawiania dorosłym jeśli wymaga tego sytuacja),
- rozwijanie umiejętności odgrywania ról,
- doskonalenie umiejętności śpiewania,
- doskonalenie umiejętności wyrażania uczuć za pomocą środków plastycznych,
- doskonalenie umiejętności dodawania i odejmowania w zakresie 100,
- doskonalenie umiejętności rozwiązywania zadań z treścią,

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- zna prawa dziecka,
- wygłosi z pamięci alfabet,
- wyszuka hasła (dotyk, intymny, sekret, tajemnica, winowajca) w słowniku języka polskiego – odczyta je i zanalizuje,
- uporządkuje wybrane ze słownika hasła w kolejności alfabetycznej wg pierwszej litery,

- wypowie się w kilku zdaniach na temat zasad bezpieczeństwa dotyczących obcowania sam na sam z nieznanymi osobami dorosłymi,
- odczyta ze zrozumieniem historyjkę i odpowie na pytania do niej,
- udzieli wypowiedzi ustnej na temat dotyku, który sprawia mu zadowolenie,
- nazwie intymne części ciała dziewczynki i chłopca – użyje wyrazów: piersi, pochwa, członek,
- rozpozna na ilustracjach i w prezentowanych scenkach sytuacyjnych dobry, zły i potajemny dotyk,
- odegra przydzieloną rolę w scenie sytuacyjnej,
- odróżni dobry sekret od złego,
- potrafi powiedzieć osobie dorosłej NIE, jeśli wymaga tego sytuacja,
- wie, że nie wolno mu zachować w tajemnicy „złego sekretu”,
- wie komu może powiedzieć o „złym sekrecie”,
- wykona pracę plastyczną „Dotyk, który sprawia mi przyjemność”,
- zaśpiewa piosenkę pt. „Nasza klasa”,
- ułoży zdania z rozsypanki wyrazowej,
- poprawnie przepisze zdania powstałe z rozsypanki wyrazowej,
- ułoży działanie do zadania z treścią,
- rozwiąże zadanie z treścią,
- napisze odpowiedź do zadania z treścią.

Metody:

- słowna (pogadanka wstępna, podsumowująca, rozmowa),
- oglądowa (pokaz, obserwacja),
- praktycznego działania (odgrywanie ról, wyszukiwanie wskazanych haseł w słownikach języka polskiego – czytanie i analiza informacji, wykonanie pracy plastycznej, segregowanie ilustracji przedstawiające różne rodzaje dotyku, uzupełnianie kart pracy).

Formy pracy:

- zbiorowa jednolita,
- indywidualna jednolita i zróżnicowana,
- grupowa jednolita i zróżnicowana.

Środki dydaktyczne:

- plansza „Prawa dziecka”
- kasetę wideo „Bezpieczeństwo dziecka”- zrealizowana przez Komendę Stołeczną Policji w Warszawie,
- radiomagnetofon i kasetę magnetofonową z piosenką „Nasza klasa” muzyka i słowa Michał Witecki. Podręcznik do nauczania zintegrowanego w klasie II „Z Ekoludkiem w szkole” część 3,
- słowniki języka polskiego,
- koperty z zadaniami dla grup (opis scenek do przedstawienia, historyjki do

- rozpoznania)
- ilustracje z kolorowych czasopism przedstawiające różnego rodzaju dotyk,
- rekwizyty potrzebne do odgrywania ról (lalka – niemowlę, piłka, bandaż, wacik, drobne upominki),
- „lizaki” z napisami: dobry, zły, potajemny dla każdego ucznia,
- rysunki twarzy przedstawiające smutek, złość, strach, zadowolenie,
- karty pracy ucznia,
- rozsypanki wyrazowe.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

- ◆ Indywidualne, głośne czytanie tekstu „Prawa dziecka”
(uczniowie podchodzą do planszy i czytają głośno po jednej zwrotce).

Prawa dziecka

*„ Nikt nie może mnie poniżyć,
krzywdzić, bić, wyzywać.
I każdego mogę zawsze
na ratunek wzywać.*

*Mogę uczyć się wszystkiego,
co mnie zaciekawi.
I mam prawo sam wybierać,
z kim się będę bawić.*

*Mogę zażądać,
żeby każdy uznał moje prawa,
a gdy różnię się od innych
to jest moja sprawa.*

*Jeśli mama albo tata
już nie mieszka z nami,
nikt nie może mi zabraniać
ich spotykać czasami.*

*Nikt nie może moich listów
czytać bez pytania.
Mam też prawo do tajemnic
i własnego zdania.*

*Nikt mnie siłą nie ma prawa
zmuszać do niczego,
a szczególnie do robienia
czegoś niedobrego ”.¹*

¹ Pacewicz A., Przemoc wobec dzieci. Zajęcia edukacyjne dla uczniów szkół podstawowych, Specjalistyczna Poradnia „OPTA”, Warszawa 2000.

- ◆ Rozmowa kierowana:
  - O jakim prawie dziecka mówi ostatnia zwrotka ?
  - Czy zawsze dzieci wiedzą co jest dobre, a co złe?
  - Gdy jakaś osoba powie dziecku, że dobrze postępuje, czy zawsze musi być to prawdą ?

- Kiedy dziecko będzie potrafiło ocenić co jest dobre, a co złe?
- ◆ Podanie tematu zajęć:
  - Dzisiaj będziemy rozmawiać o dotyku i nauczymy się rozpoznawać jego rodzaje. Dzięki zdobytym wiadomościom i umiejętnościom będziecie potrafili prawidłowo ocenić różne sytuacje związane z dotykiem.
- ◆ Podział uczniów na grupy (5 grup):
  - Nauczyciel rozdaje uczniom kartki z zadaniem do obliczenia w pamięci (dodawanie i odejmowanie w zakresie 100).
Grupę I tworzą uczniowie, którzy obliczyli sumę równą 95.
Grupę II tworzą uczniowie, którzy obliczyli sumę równą 65.
Grupę III tworzą uczniowie, którzy obliczyli sumę równą 75.
Grupę IV tworzą uczniowie, którzy obliczyli różnicę wynoszącą 15.
Grupę V tworzą uczniowie, którzy obliczyli różnicę wynoszącą 25.
- ◆ Praca ze słownikiem języka polskiego- wyjaśnienie terminów „ dotyk ”, „ tajemnica ”
  - Uczniowie grupy I wyszukują w słowniku języka polskiego hasło „ dotyk ” i głośno czytają informacje (zbiorowa analiza informacji).
  - Uczniowie grupy II wyszukują w słowniku języka polskiego hasło „tajemnica” i głośno czytają informacje (zbiorowa analiza informacji).
- ◆ Pogadanka na temat rodzajów dotyku (dotyk dobry, zły i potajemny).
- ◆ Odgrywanie ról – scenki sytuacyjne.
  - Na stolikach leżą koperty z zadaniami do wykonania. Proszę, aby uczniowie poszczególnych grup przeczytali po cichu polecenie i treść polecenia zachowali w tajemnicy.
  - Uczniowie wszystkich grup otwierają kopertę nr 1(czytają po cichu polecenie, przydzielają sobie role, wybierają potrzebne rekwizyty).
  - Każda grupa uczniów prezentuje scenkę sytuacyjną – uczniowie, którzy są obserwatorami komentują zaobserwowane zdarzenie i oceniają rodzaj dotyku przez podniesienie w górę „ lizaka ” z odpowiednim napisem (dobry, zły, potajemny).

Zadanie 1 dla poszczególnych grup

Przedstawcie scenkę. Przydzielcie sobie role.
Wybierzcie potrzebne Wam rekwizyty.

Grupa I

Scenka 1:

Dziewczynka przewróciła się na boisku i płacze.
Koleżanka z klasy ją przytula. Wychowawczynie delikatnie obmywa wacikiem jej zakrwawione kolano.

Grupa II

Scenka 2:

Czwórka chłopców zgodnie gra w piłkę.
W pewnym momencie zaczynają się klócić. Pierwszy chłopiec szarpie drugiego za ubranie. Trzeci chłopiec kopie pierwszego chłopca. Czwarty uderza pięściami w plecy drugiego chłopca.
Po chwili wszyscy chłopcy głośno płaczą.

Grupa III

Scenka 3.

Wojtek ma imieniny. Zaprosił koleżanki i kolegów z klasy na prywatkę do swojego domu.
Wszyscy po kolei składają mu życzenia, wręczają upominki, przytulają go i serdecznie całują w oba policzki.

Grupa IV

Scenka 4:

Sąsiad zaczepia dziewczynkę na klatce schodowej, łapie ją za rękę i próbuje wciągnąć do swojego mieszkania. Mówi, że chce pokazać jej nową grę komputerową. Dziewczynka szarpie się i nie chce tam wejść.

Sąsiad mocno ją przytula i prosi by weszła. W tym czasie po schodach wchodzi sąsiadka. Wystraszony sąsiad puszcza dziewczynkę i udaje, że w ogóle z nią nie rozmawiał. Dziewczynka ucieka do swojego mieszkania.

Grupa V

Scenka 5:

Mamy nie ma w domu i tata musi sam przewinąć swoją małą córeczkę, bo zrobiła siusiu. Starsza siostra podaje tacie pieluszkę, a brat zastanawia się, jak z tym zadaniem tatuś sobie poradzi.

♦ Rozpoznawanie rodzajów dotyku:

- Uczniowie każdej grupy otwierają kopertę nr 2, wybierają osobę, która głośno przeczyta historyjkę.
- Przedstawiciel każdej grupy uczniów głośno czyta historyjkę – uczniowie, którzy są słuchaczami komentują ją i oceniają rodzaj dotyku przez podniesienie w górę „lizaka” z odpowiednim napisem (dobry, zły, potajemny).

Zadanie 2 dla poszczególnych grup

Wybierzcie osobę, która głośno przeczyta historyjkę.

Grupa I

„Wizyta u lekarza”

Chłopiec spadł z roweru i mocno się poobijał.
Poszedł z mamą do lekarza. Lekarz musiał dokładnie zbadać każdą część jego ciała.

Grupa II

„Kolega brata”

Kolega starszego brata posadził dziewczynkę na kolanach i mocno ją przytulał. Gdy usłyszał, że ktoś nadchodzi, szybko wstał i udawał że rozmawia przez telefon.

Grupa III

„W ramionach wychowawczyni”

Wychowawczyni w obecności wszystkich uczniów przytula chłopca, który rozplakał się, bo zgubił woreczek ze strojem gimnastycznym.

Grupa IV

„Podróż autobusem”

Dziewczynka jedzie autobusem do babci. Czyta książkę. Obok niej siada dorosły mężczyzna, który przyciska się do niej coraz bardziej tak, że dziewczynka czuje się zawstydzona.

Grupa V

„Zły kolega”

Witek lubi zaczepiać koleżanki. Marysię ciągle

szarpie za warkocze, Zosię popycha, a Jadzi często podkłada nogę.

Zadanie 3 dla poszczególnych grup

- ◆ Segregowanie ilustracji przedstawiających różne rodzaje dotyku:
  - Uczniowie każdej grupy otwierają kopertę nr 3, czytają po cichu polecenie, segregują ilustracje (dobry, zły, potajemny dotyk) i omawiają je.
- ◆ Wyjście na boisko - zabawy ruchowe „Berek w parach”, „Ciuciubabka”(dobry dotyk).
- ◆ Wykonanie rysunku na temat „Dotyk, który sprawia mi przyjemność”.
- ◆ Wystawka i omówienie prac plastycznych.
- ◆ Pokaz strojów kąpielowych i kąpielówek:
  - Do czego służą te rzeczy?
  - Jak jednym wyrazem określić można części ciała, które przykrywa strój kąpielowy lub kąpielówki?
- ◆ Praca ze słownikiem języka polskiego- wyjaśnienie terminu „intymny”:
  - Uczniowie grupy III wyszukują w słowniku języka polskiego hasło „intymny” i głośno czytają informacje (zbiorowa analiza informacji).
- ◆ Pogadanka na temat intymnych części ciała.
- ◆ Nauka nazywania intymnych części ciała - wprowadzenie terminów: piersi, pochwa, członek:
  - Zbiorowe, głośne czytanie zapisanych na tablicy wyrazów (piersi, pochwa, członek).
  - Wskazywanie i nazywanie intymnych części ciała na ilustracji przedstawiającej dzieci w strojach kąpielowych.
- ◆ Rozwiązywanie zadań z treścią – karta pracy nr 1.
- ◆ Praca ze słownikiem języka polskiego- wyjaśnienie terminu „winowajca”:
  - Uczniowie grupy IV wyszukują w słowniku języka polskiego hasło „winowajca” i głośno czytają informacje (zbiorowa analiza informacji).
- ◆ Nauka odmawiania – mówienia NIE !!!
  - Jak dziecko powinno się zachować, gdy ktoś potajemnie je dotyka?
  - Dlaczego dziecku tak trudno powiedzieć „zostaw mnie”, „nie rób tego, to mi się nie podoba”?
  - **Zapamiętaj – dziecko nigdy nie jest temu winne !!! Winowajcą zawsze jest ten, kto potajemnie dotyka !!!**
- ◆ Głośne czytanie V zwrotki tekstu „Prawa dziecka” mówiącej o prawie do tajemnic.
- ◆ Praca ze słownikiem języka polskiego- wyjaśnienie terminu „sekret”:
  - Uczniowie grupy V wyszukują w słowniku języka polskiego hasło „sekret” i głośno czytają informacje (zbiorowa analiza informacji).
  - Wyjaśnienie różnicy między dobrym, a złym sekretem.
  - Czy dziecko powinno zdradzić zły sekret?
  - Komu Ty mogłabyś(mógłbyś) zdradzić zły sekret?
- ◆ Uzupełnianie „drzewka zaufania” - karta pracy nr 2
(każdy uczeń wpisuje na kolejnych gałęziach osoby, którym mógłby się zwierzyć).
  - **Zapamiętaj – nie chowaj w tajemnicy złego sekretu !!!**
- ◆ Układanie w kolejności alfabetycznej wyszukanych w słowniku języka polskiego wyrazów.
- ◆ Zbiorowy śpiew piosenki „Nasza klasa”
(- „... i z tajemnic się zwierzamy jak starzy przyjaciele...”)
- ◆ Podsumowanie zajęć:
  - Grupowe układanie zdań z rozsypanki wyrazowej:
    - a) Jestem dzieckiem i mam swoje prawa!

- b) Nikt nie może mnie potajemnie dotykać!
- c) Mam prawo powiedzieć NIE!
- d) Zawsze jestem bez winy, gdy ktoś mnie potajemnie dotyka!
- e) Nie zachowam złego sekretu w tajemnicy!
- Głośne czytanie i przepisywanie zdań do zeszytu.
- Ocena zajęć – uczniowie podchodzą do wybranych przez siebie rysunków twarzy przedstawiających smutek, złość, strach, zadowolenie i w ten sposób określają nastrój, jaki im towarzyszył w trakcie zajęć.

Kolejny dzień aktywności – klasa III

Blok tematyczny: Dbamy o bezpieczeństwo własne i innych.

Temat dnia: Uczymy się rozpoznawać dobry, zły i potajemny dotyk – oglądamy film pt. „Bezpieczeństwo dziecka”.

Karta pracy nr 1.

Zadanie 1.

80 uczniów klas III wybrało się na pływalnię. 34 dziewczynki założyły dwuczęściowe stroje kąpielowe, a 27 dziewczynek stroje jednoczęściowe.
Ilu chłopców pojechało na pływalnię?

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

Zadanie 2.

Uczniowie klas III wybrali się na pływalnię. 29 uczniów grało w wodzie w piłkę. Pływanie doskonaliło o 22 uczniów więcej.
Ilu uczniów wybrało się na pływalnię?

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

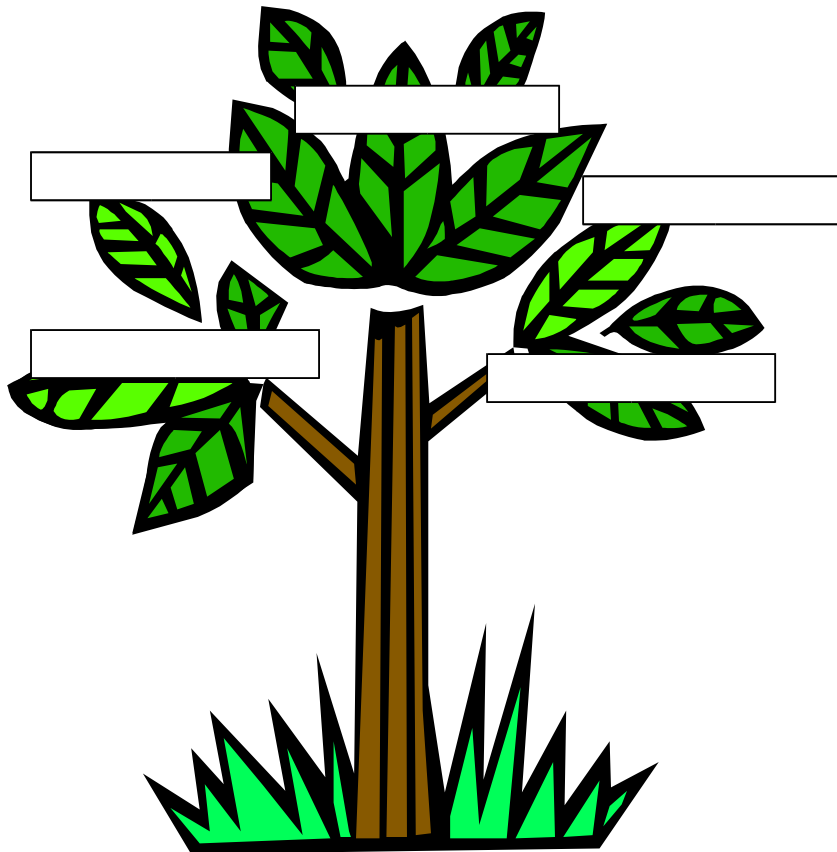

Karta pracy nr 2

Komu mogłabyś (mógłbyś) wyjawić zły sekret ?

Wpisz takie osoby w puste okienka na drzewku.

Możesz wybrać podane osoby lub wpisać inne. Możesz wpisać tylko jedną lub kilka osób. Jeśli nie masz takiej osoby - zostaw puste okienka.

Osoby, które możesz wybrać:

mama, tata, siostra, brat, babcia, dziadek, ciocia, wujek, wychowawca klasy, pedagog, sąsiadka, sąsiad, koleżanka, kolega, kuzynka, kuzyn, dyrektor szkoły, lekarz.